

Skladatelia dychovej hudby

1. Karol Pádivý

A.Hudec: Prijemné popoludnie želá poslucháčom internetového rádia Adam Hudec. Dnešný program venujeme nestorovi slovenskej dychovej hudby, hudobnému skladateľovi, dirigentovi a pedagógovi – Karolovi Pádivému.

Karol Pádivý sa narodil 10.9.1908 v Dolnej Cerekvi pri Jihlave. V rokoch 1923 až 25 chodil do Voj. hudobnej školy v Jihlave, kde sa zdokonaľoval v hre na baskrídlovku a husle. Ako 17-ročný odchádza do rumunského mesta Sibiu – pôsobí tu 3 roky vo vojenskej hudbe do roku 1928. K tomuto obdobiu sa K.P. neskôr vracia v pochode Spomienka na Sibiň a taktiež v troch Rumunských tancoch – napísal ich v r.1953. Prvý tanec sa volá Sarba, druhý Hora a tretí Hategana.

K. Pádivý sa ako 21-ročný vracia do Trenčína, kde doslúžil zákl.voj.službu - 2 roky hrá vo Voj. hudbe Trenčín (1929-30) a od roku 1931 sa natrvalo usadil v Trenčíne. Tu sa oboznamuje s hudobným životom Trenčína, s bohatou hudobnou tradíciou trenčianskeho regiónu a najmä so slovenským folklórom, ktorý bohato využil vo svojej neskoršej tvorbe.

K.P. napísal okolo 120 skladieb, z nich mnohé žijú dodnes v dych. hudbách nielen na Slovensku, ale aj v Čechách, v Rakúsku i Nemecku. Jeho skladby vyšli vo viacerých vydavateľstvách u nás i v zahraničí. Jeho tvorba by sa dala rozčleniť do viacerých blokov. V prvom bloku by som spomenul jeho skladby tradičných foriem dych. hudby – ako sú pochod, polka, jednoduchý valčík, mazurka či kvapík.

Z pochodov treba spomenúť najmä Pochod textilákov – tento super pochod je známy v celej Európe (len tak okraj - keď na nejakom seminári či workshope v záp. Európe hovorím o slov. dych. hudbe, samozrejme spomeniem K. Pádivého a pridám, že to je ten, čo napísal Textilaku – Marsch, tak hneď všetci vedia o koho ide..) Avšak on napísal aj veľa ďalších dobrých pochodov – napr. pochody Defilé, S odvahou napred, Pri trenčianskej bráne, Zvuky fanfár a ďalšie. Jeho pochod Vlasti zdar je oficiálnym pochodom protokolárnych ceremónií pri nástupoch vojenských jednotiek i pri vítaní hostí u prezidenta SR.

Vráťme sa teraz opäť k životnej púti K.P. V roku 1931, po ukončení vojenskej služby začína pôsobiť ako dirigent DH súkenárskeho závodu Tiberghien Fils (neskôr závod Merina) v Trenčíne. Tento orchester mal pod jeho vedením 50 členov, po niekoľkých rokoch sa vypracoval na reprezentačné teleso, patriace medzi najlepšie na Slovensku. Z tohto orchestra neskôr vznikli 2 dych. hudby. Po skončení 2.svet.vojny vyvíjal tento orchester pod názvom Dych. orch. Merina bohatú koncertnú činnosť, až do odchodu K.Pádivého do H.Dúbravy v r. 1947.

V 50.tych rokoch odchádza K.P. do Martina, kde pôsobí v Matici Slovenskej ako hudobný referent. Potom dochádza z Trenčína do Bratislavy, kde 10 rokov pôsobil na Osvetovom ústave. V spomínaných inštitúciách urobil obrovský kus práce pre rozvoj slov. dych. hudby.

K.Pádivý bol typ človeka, ktorý sa nikdy neuspokojil s dosiahnutým. Dokresľuje to aj skutočnosť, že ako 53-ročný diaľkovo absolvoval štúdium kompozície na bratislavskom konzervatóriu. Jeho skladby zo 60-tych rokov majú už znaky skutočného majstra kompozície, ako sú napr.: Prelúdium a fúga, veľmi náročná Intráda a tanec z r. 1965, či Rušaj, junač Tatier – predohra na tému revolučnej piesne z r. 1848.

K.P. je – dá sa povedať – pokračovateľ kompozičnej činnosti geniálneho českého skladateľa Júlia Fučíka. J. Fučík – podľa mňa najlepší skladateľ všetkých čias v oblasti dych. hudby – skomponoval veľa geniálnych pochodov, predohier, ale aj koncertných číslovaných valčikov. K.Pádivý si zrejme veľmi dobre preštudoval Fučíkove skladby, spôsob kompozície, formy i inštrumentácie pre dych. orchester.

K.P. napísal aj niekoľko tancov . Najznámejší je Slovenský tanec č. 1 z r. 1955. Využíva v ňom typickú slovenskú melodiku, rytmiku i harmóniu, ktorú študoval v D. Súči, v Drietome, v Kubre a inde – a tieto folklórne prvky pretavil do svojich mnohých skladieb, zmesí, folklórnych fantázií a pod. Tu treba spomenúť najmä rozsiahle folklórne fantázie, ako napr. Sedliacka, Kubranské veselie, 13- minútovú fantáziu s názvom Starý náš, Hore Váhom, dolu Váhom, Sobášne piesne z Hostia, 16-minútovú fantáziu Okolo Súče, či Súčanské čardáše.

K.Pádivý nekomponoval len náročné skladby – ale aj úplne ľahučké – a to zámerne, pre začínajúcich hráčov dych. hudieb, aby sa na nich naučili hraniu v dych. orchestri. Také sú napr.: Prvá polka, Prvý valčík a ďalšie.

Geniálny počin K.Pádivého bolo napísanie Zborovej školy pre dych. hudbu v r. 1953. Rok predtým napísal tzv. Rozcvičky. Tieto inštruktívne skladby pre deti a mládež boli v 50. až 70. – rokoch 20.storočia základnou literatúrou pre dirigentov dych. hudieb, vychovávajúcich nových hudobníkov.

Treba spomenúť ešte jednu aktivitu K.P. V roku 1954 vyšla v Martine kniha, ktorú napísal spolu s jedným z najvýznamnejších českých skladateľov dych. hudby – Jindřichom Pravečkom. Kniha má názov – Inštrumentácia pre dychovú hudbu. Je to priekopnícke dielo v tejto oblasti – nebojím sa povedať – európskeho významu!

K.P. od roku 1962 pôsobil ako pedagóg na LŠU v Trenčíne a od roku 1964 v Dome kultúry a vzdelávania v Trenčíne ako vedúci oddelenia LUT - až do svojej predčasnej smrti 25.9.1965.

K.P. bol, je a aj navždy zostane najlepší skladateľ koncertnej dychovej hudby na Slovensku. Jeho hudba ho prežila, je hraná dodnes a verím, že tomu tak bude i v budúcnosti .

Z rozsiahleho diela Karola Pádivého si dnes vypočujeme skladby: Pochod textilákov, Rumunský tanec Sarba, Prvú polku, Sedliacku, Starodávnu mazurku, Mutenickú polku a Hurá kvapík. Prijemné počúvanie. 7,47

1. Pochod textilákov	3,36 (MP3)
2. Rumunský tanec Sarba	2,20
3. Prvá polka	2,28
4. Sedliacka	6,05
5. Starodávna mazurka	3,34
6. Mutenická polka	3,42
7. Hurá kvapík	1,56

durata: 31,28´